

Βρυξέλλες, 16 Οκτωβρίου 2023
(OR. en)

14084/23

Διοργανικός φάκελος:
2023/0077(COD)

ENER 541
ENV 1112
CLIMA 467
COMPET 983
CONSOM 360
FISC 225
CODEC 1839

ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας: Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου

Αποδέκτης: Συμβούλιο

Αριθ. εγγρ. Επιτρ.: 7440/23 + ADD1

Θέμα: Πρόταση ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) 2019/943 και (ΕΕ) 2019/942, καθώς και των οδηγιών (ΕΕ) 2018/2001 και (ΕΕ) 2019/944, με σκοπό τη βελτίωση του σχεδιασμού της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας της Ένωσης
– Γενική προσέγγιση

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Στις 14 Μαρτίου 2023 η Επιτροπή υπέβαλε πρόταση κανονισμού με σκοπό τη βελτίωση του σχεδιασμού της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας της Ένωσης (κανονισμός EMD), καθώς και πρόταση κανονισμού με σκοπό τη βελτίωση της προστασίας της Ένωσης από τη χειραγώγηση της χονδρικής αγοράς ενέργειας (κανονισμός REMIT).

2. Οι προτάσεις αυτές ήρθαν σε συνέχεια των πολύ υψηλών τιμών και της αστάθειας στις αγορές ηλεκτρικής ενέργειας που παρατηρήθηκαν το 2021 και το 2022, και βασίζονται σε τρεις πυλώνες: την προστασία των καταναλωτών, την ενίσχυση της σταθερότητας και της προβλεψιμότητας του κόστους της ενέργειας και, ως εκ τούτου, τη συμβολή στην ανταγωνιστικότητα της οικονομίας της ΕΕ, καθώς και την τόνωση των νέων ενεργειακών επενδύσεων.
3. Στις 23 Μαρτίου 2023 το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο κάλεσε τους συννομοθέτες να συνεχίσουν χωρίς καθυστέρηση τις εργασίες για την πρόταση αναθεώρησης του σχεδιασμού της εσωτερικής αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας της ΕΕ, με σκοπό να εγκριθεί έως το τέλος του 2023.

II. ΤΡΕΧΟΥΣΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

1. Στις 19 Ιουνίου το Συμβούλιο Μεταφορών, Τηλεπικοινωνιών και Ενέργειας (Ενέργεια) συζήτησε την 5η αναθεώρηση (REV5) του κανονισμού για τη βελτίωση του σχεδιασμού της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας (EMD) της Ένωσης και του κανονισμού για τη βελτίωση της προστασίας της Ένωσης από τη χειραγώγηση της χονδρικής αγοράς ενέργειας (REMIT), ως έχουν στα έγγραφα 10605/23 και 10606/23, με στόχο την επίτευξη γενικής προσέγγισης και για τους δύο φακέλους ενόψει των διαπραγματεύσεων με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.
2. Κατά τη διάρκεια της συνόδου, συμφωνήθηκε γενική προσέγγιση για τον κανονισμό REMIT. Ωστόσο, όσον αφορά τον κανονισμό EMD, τα κράτη μέλη επισήμαναν ορισμένα ζητήματα που χρειάζονταν περαιτέρω διαβουλεύσεις και αναδιατύπωση, ιδίως όσον αφορά τις συμβάσεις επί διαφοράς (CfD) και την πιθανή παρέκκλιση από τα όρια εκπομπών CO₂ κατά την εφαρμογή μηχανισμών ισχύος (CRM). Στις 30 Ιουνίου η EMA εξέτασε νέα συμβιβαστική πρόταση. Μολονότι σημειώθηκε κάποια πρόοδος, τα κράτη μέλη τόνισαν την ανάγκη για περαιτέρω εργασίες.
3. Όπως ήδη αναφέρεται στο έγγραφο ST 10607/23, για λόγους ασφάλειας δικαίου και σαφήνειας, τα άρθρα 2 και 3 του προτεινόμενου κανονισμού για την αγορά ηλεκτρικής ενέργειας, τα οποία τροποποιούν τις οδηγίες (ΕΕ) 2018/2001 και (ΕΕ) 2019/944, θα διαχωριστούν από τον εν λόγω κανονισμό και θα αποτελέσουν αυτοτελή οδηγία. Πρόκειται για νομική και τεχνική προσαρμογή που δεν επηρεάζει τις ουσιαστικές διατάξεις των προτάσεων.

4. Η ισπανική Προεδρία συνέχισε τις εργασίες της προηγούμενης Προεδρίας, ξεκινώντας με μια πρώτη συζήτηση στην Ομάδα «Ενέργεια» στις 6 Ιουλίου. Η Προεδρία επεξεργάζεται τα δύο εναπομένοντα ζητήματα στον κανονισμό EMD, συγκεκριμένα τις συμβάσεις επί διαφοράς και την πιθανή παρέκκλιση από τα όρια εκπομπών CO₂ κατά την εφαρμογή μηχανισμών ισχύος, και σημειώνει τις απόψεις όλων των κρατών μελών σχετικά με τις καλύτερες επιλογές για την επίτευξη συμφωνίας.
5. Στις 26 Ιουλίου η Προεδρία ζήτησε από τα κράτη μέλη να επικεντρωθούν στις αμφίδρομες συμβάσεις επί διαφοράς στο άρθρο 19β, ιδίως στην περίπτωση των συμβάσεων επί διαφοράς για νέες επενδύσεις για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας με στόχο την παράταση του χρόνου ζωής, όπου υπάρχει σαφής και επείγουσα ανάγκη να βρεθεί η σωστή ισορροπία ως προς τη διανομή των εσόδων και την αρχή σχεδιασμού των εν λόγω συμβάσεων επί διαφοράς. Η Προεδρία ζήτησε από τις αντιπροσωπίες να κοινοποιήσουν τις γραπτές προτάσεις τους σχετικά με το άρθρο 19β του κανονισμού EMD έως την 1η Σεπτεμβρίου και προέβη σε συζήτηση των εισηγήσεών τους κατά τη συνεδρίαση της Ομάδας «Ενέργεια» στις 5 Σεπτεμβρίου
6. Με βάση τις παρατηρήσεις και τις εισηγήσεις των κρατών μελών, η Προεδρία διένειμε νέα πρόταση διατύπωσης του άρθρου 19β (συμβάσεις επί διαφοράς), προκειμένου να επιτευχθεί ισορροπία μεταξύ των διαφόρων θέσεων. Το κείμενο αυτό συζητήθηκε στις συνεδριάσεις της Ομάδας «Ενέργεια» στις 14 και 19 Σεπτεμβρίου.
7. Στην ημερήσια διάταξη του Συμβουλίου Μεταφορών, Τηλεπικοινωνιών και Ενέργειας (Ενέργεια) της 17ης Οκτωβρίου 2023 περιλαμβάνεται ο κανονισμός με σκοπό τη βελτίωση του σχεδιασμού της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας της Ένωσης (κανονισμός EMD), με στόχο την επίτευξη γενικής προσέγγισης.
8. Ως πρώτο βήμα για την προετοιμασία της συζήτησης στο Συμβούλιο Μεταφορών, Τηλεπικοινωνιών και Ενέργειας (Ενέργεια), η Προεδρία ζήτησε από την Επιτροπή των Μόνιμων Αντιπροσώπων περαιτέρω πολιτική καθοδήγηση για την επίλυση ουσιωδών ζητημάτων σχετικά με το άρθρο 19β κατά τη συνεδρίασή της στις 4 Οκτωβρίου, ως έχει στο έγγραφο ST 12674/23.

9. Ως εκ τούτου, η Προεδρία αποφάσισε να εκδώσει νέα αναθεώρηση του κειμένου (REV6), ως έχει στο έγγραφο ST 13771/23, η οποία συζητήθηκε κατά τη συνεδρίαση της Επιτροπής των Μόνιμων Αντιπροσώπων στις 13 Οκτωβρίου, με ιδιαίτερη έμφαση στο άρθρο 19β του κανονισμού 2019/943 για την ηλεκτρική ενέργεια, όπως τροποποιήθηκε από τον κανονισμό EMD. Μετά τον προσανατολισμό που έδωσε η Επιτροπή των Μόνιμων Αντιπροσώπων, η Προεδρία κατάρτισε νέα αναθεώρηση του κειμένου (REV7).

III. ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

1. Στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, αρμόδια για τον φάκελο είναι η Επιτροπή Βιομηχανίας, Έρευνας και Ενέργειας (ITRE). Η έκθεση του Κοινοβουλίου για τον κανονισμό EMD εγκρίθηκε από την ολομέλειά του στις 14 Σεπτεμβρίου.
2. Η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή των Περιφερειών γνωμοδότησαν επί του κανονισμού EMD στις 14 Ιουνίου και στις 6 Ιουλίου 2023, αντίστοιχα.

IV. ΚΥΡΙΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΗΣ ΣΥΜΒΙΒΑΣΤΙΚΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ ΤΗΣ ΠΡΟΕΔΡΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΣΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

1. Τα κύρια στοιχεία στη REV7 σε σχέση με το έγγραφο ST 13771/23 (REV6) και το έγγραφο ST 10606/23 (REV5) είναι τα εξής:
 - α) Στο άρθρο 19β του κανονισμού 2019/943, σχετικά με τις συμβάσεις επί διαφοράς:
 - Η παράγραφος 1 εξακολουθεί να επικεντρώνει το πεδίο εφαρμογής της στα καθεστάτα άμεσης στήριξης των τιμών για επενδύσεις σε νέες εγκαταστάσεις ηλεκτροπαραγωγής.
 - Η παράγραφος 1α περιέχει διατάξεις σχετικά με τα κριτήρια σχεδιασμού για τις συμβάσεις επί διαφοράς τα οποία αφορούν: 1) τον αντίκτυπο του καθεστώτος στήριξης στη λειτουργία των εγκαταστάσεων ηλεκτροπαραγωγής και τη συμμετοχή στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας· 2) το ύψος της αμοιβής· και 3) την αλληλεπίδραση με τον ανταγωνισμό στην εσωτερική αγορά.

- Οι πτυχές που αφορούν τη διανομή των εσόδων από συμβάσεις επί διαφοράς ρυθμίζονται στην παράγραφο 3, η οποία έχει απλουστευθεί. Οι αναφορές στη διανομή των εσόδων στις επιχειρήσεις απαλείφθηκαν από το κείμενο.
- β) Στο άρθρο 64 του κανονισμού 2019/943 για την ηλεκτρική ενέργεια προστίθεται η νέα παράγραφος 2γ, καθώς και αντίστοιχη αιτιολογική σκέψη 53στ, σε σχέση με δυνατότητα κατ' εξαίρεση παρέκκλισης από το άρθρο 22 παράγραφος 4 στοιχείο β) του κανονισμού για την ηλεκτρική ενέργεια όσον αφορά τους μηχανισμούς ισχύος που έχουν εγκριθεί από την Επιτροπή πριν από την έναρξη ισχύος του παρόντος κανονισμού. Η παρέκκλιση αυτή εξαρτάται από την έγκριση της Επιτροπής και από τη συμμόρφωση με τα άρθρα 107 και 108 της ΣΛΕΕ, εφόσον πληρούνται ορισμένες προϋποθέσεις. Ειδικότερα, η παρέκκλιση πρέπει να περιορίζεται στην ποσότητα ισχύος που απαιτείται για την επίλυση του ζητήματος της επάρκειας, και η Επιτροπή θα αξιολογεί τον αντίκτυπο του αιτήματος παρέκκλισης όσον αφορά τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου. Η παρέκκλιση μπορεί να εφαρμόζεται έως τις 31 Δεκεμβρίου 2028.
- γ) Στο άρθρο 66α της οδηγίας 2019/944 διατηρείται η παράγραφος σύμφωνα με την οποία τα κράτη μέλη μπορούν, με την επιφύλαξη των άρθρων 107 και 108 της ΣΛΕΕ, να εφαρμόζουν ανώτατο όριο στα αγοραία έσοδα από υποοριακούς παραγωγούς υπό τους ίδιους όρους με εκείνους που καθορίζονται στα άρθρα 6 έως 8 και στο άρθρο 10 του κανονισμού (ΕΕ) 2022/1854 του Συμβουλίου. Το εν λόγω ανώτατο όριο εσόδων μπορεί να εφαρμόζεται έως τις 30 Ιουνίου 2024.
- δ) Αιτιολογικές σκέψεις:
- Προστέθηκε νέα αιτιολογική σκέψη 29α σχετικά με τις συμβάσεις αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας (ΣΑΗΕ), στην οποία τονίζεται ότι τα κράτη μέλη θα πρέπει να δώσουν ιδιαίτερη προσοχή στις διασυνοριακές ΣΑΗΕ και να άρουν τους αδικαιολόγητους φραγμούς που σχετίζονται συγκεκριμένα με αυτές, ώστε οι καταναλωτές στα κράτη μέλη με περιορισμένη δυναμικότητα να μπορούν να έχουν πρόσβαση στην ηλεκτρική ενέργεια που παράγεται σε άλλες περιοχές χωρίς διακρίσεις.
 - Στην αιτιολογική σκέψη 40α προστέθηκε το ότι οι μηχανισμοί ισχύος μπορούν να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο στη διασφάλιση της επάρκειας των πόρων για ανεπαρκώς διασυνδεδεμένα ενεργειακά συστήματα.

- Στην αιτιολογική σκέψη 53ζ το νέο κείμενο προσθέτει ότι στους μηχανισμούς ισχύος θα πρέπει να μπορούν να συμμετέχουν όλοι οι πόροι που είναι σε θέση να εξασφαλίζουν τις απαιτούμενες τεχνικές επιδόσεις, συμπεριλαμβανομένων των μονάδων ηλεκτροπαραγωγής που λειτουργούν με αέριο, υπό την προϋπόθεση ότι πληρούν το όριο εκπομπών του άρθρου 22 παράγραφος 4.
- Προστέθηκε αιτιολογική σκέψη 53α σχετικά με το υποοριακό ανώτατο όριο εσόδων που ρυθμίζεται στο άρθρο 66α της οδηγίας 2019/944.

V. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

1. Βάσει των ανωτέρω, καλείται το Συμβούλιο να συμφωνήσει επί γενικής προσέγγισης κατά τη σύνοδο του υπό τη σύνθεση «Μεταφορές, Τηλεπικοινωνίες και Ενέργεια (Ενέργεια)» στις 17 Οκτωβρίου, με βάση το κείμενο που περιέχεται στο έγγραφο ST 14085/23.
2. Η εν λόγω γενική προσέγγιση θα αποτελέσει την εντολή του Συμβουλίου για τις διαπραγματεύσεις με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο στο πλαίσιο της συνήθους νομοθετικής διαδικασίας.
